

SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2017)0395

Obnovitev odobritve aktivne snovi glifosat

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2017 o osnutku izvedbene uredbe Komisije o obnovitvi odobritve aktivne snovi glifosat v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet ter o spremembi priloge k Izvedbeni uredbi (EU) št. 540/2011 (D053565-01 – 2017/2904(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka Izvedbene uredbe Komisije o podaljšanju odobritve aktivne snovi glifosat v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet ter o spremembi Priloge k Izvedbeni uredbi (EU) št. 540/2011 (D053565-01),
- ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1107/2009 z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS¹, zlasti člena 20(1) Uredbe,
- ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije²,
- ob upoštevanju člena 7 Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane³,
- ob upoštevanju sklepov Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) o strokovnem pregledu ocene tveganja aktivne snovi glifosat⁴,
- ob upoštevanju mnenja odbora za oceno tveganja (RAC) Evropske agencije za kemikalije (ECHA), ki predlaga na ravni EU usklajeno klasifikacijo in označevanje

¹ UL L 309, 24.11.2009, str. 1.

² UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

³ UL L 31, 1.2.2002, str. 1.

⁴ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

glifosata¹,

- ob upoštevanju resolucije z dne 13. aprila 2016 o osnutku Izvedbene uredbe Komisije o podaljšanju odobritve aktivne snovi glifosat v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet ter o spremembi Priloge k Izvedbeni uredbi (EU) št. 540/2011²,
 - ob upoštevanju evropske državljanske pobude „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“³,
 - ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,
 - ob upoštevanju člena 106(2) in (3) Poslovnika,
- A. ker je namen Uredbe (ES) št. 1107/2009 „zagotoviti visoko raven zaščite zdravja ljudi in živali ter okolja ter izboljšati delovanje notranjega trga z uskladitvijo predpisov o dajanju fitofarmaceutskih sredstev na trg, hkrati pa izboljšati kmetijsko proizvodnjo“; ker so določbe Uredbe (ES) št. 1107/2009 podkrepjene s previdnostnim načelom;
- B. ker se po svetu med vsemi herbicidi trenutno proizvaja največ systemskega herbicida glifosata; ker se 76 % glifosata po svetu uporablja v kmetijstvu; ker se poleg tega širše uporablja tudi v gozdarstvu ter v urbani in vrtnarski rabi; ker je bilo 72 % skupne količine glifosata, ki so ga porabili po svetu od leta 1974 do leta 2014, poškropljeno v zadnjih 10 letih;
- C. ker je splošno prebivalstvo izpostavljeno zlasti zaradi bivanja v bližini škropljenih območij, domače uporabe in prehrane; ker se izpostavljenost glifosatu povečuje zaradi povečanja skupne količine glifosata, ki je v uporabi; ker je treba redno spremljati učinek glifosata in najpogostejših dodatkov v njegovi sestavi na zdravje ljudi; ker so prisotnost glifosata in/ali njegovih ostankov zaznali v vodi, prsti, hrani in pijači, neživilskih izdelkih in v človeških telesih (npr. v urinu);
- D. ker je Evropska agencija za varnost hrane v poročilu Evropske unije o ostankih pesticidov v hrani iz leta 2014, objavljenem 26. oktobra 2016, opozorila, da so države članice vzele omejeno število vzorcev oljne ogrščice in soje, kljub temu, da bodo ti pridelki verjetno škropljeni z glifosatom in je zato mogoče pričakovati prisotnost ostankov; ker v skladu z Evropsko agencijo za varnost hrane niso na voljo nobene informacije o ostankih glifosata v proizvodih živalskega porekla; ker je Evropska agencija za varnost hrane menila, da rezultati statistično niso zelo zanesljivi;
- E. ker je Evropska agencija za varnost hrane leta 2015 priporočila, naj države članice povečajo število analiz glifosata in povezanih ostankov (npr. trimetil sulfonij) v proizvodih, za katere je bila odobrena uporaba glifosata in kjer je pričakovana prisotnost ostankov, ki jo je mogoče izmeriti; ker bi bilo treba povečati zlasti število vzorcev soje, koruze in oljne ogrščice; ker se države članice spodbuja, naj razvijajo in/ali izvajajo obstoječe analitične metode za nadzor metabolitov, povezanih z glifosatom, ter rezultate sporočajo Evropski agenciji za varnost hrane;

¹ <https://echa.europa.eu/documents/10162/2d3a87cc-5ca1-31d6-8967-9f124f1ab7ae>

² Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0119.

³ ECI(2017)000002.

- F. ker je glifosat neselektivni herbicid, ki uničuje vse zelenje; ker učinkuje tako, da ovira t. i. šikimatno pot, ki je prisotna tudi v algah, bakterijah in glivah; ker je bilo ugotovljeno, da komercialni pripravki glifosata v bakterijah *Escherichia coli* in *Salmonella enterica serovar Typhimurium* spreminjajo odziv na antibiotike;
- G. ker se lahko v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 aktivna snov odobri le, če v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 ni razvrščena kot rakotvorna skupine 1A ali 1B, razen če je izpostavljenost ljudi tej aktivni snovi zanemarljiva ali če obstaja resna nevarnost za zdravje rastlin, ki je ni mogoče obvladati na drug način;
- H. ker je Mednarodna agencija za raziskave raka (IARC) marca 2015 glifosat uvrstila med snovi, ki so „verjetno rakotvorne za ljudi“ (skupina 2A), in sicer na podlagi „omejenih dokazov“ raka pri ljudeh (iz primerov dejanske izpostavljenosti glifosatu), „zadostnih dokazov“ raka pri laboratorijskih živalih (iz študij „čistega“ glifosata) in „trdnih dokazov“ mehanističnih informacij v zvezi z rakotvornostjo „čistega“ glifosata in njegovih pripravkov (glede na genotoksičnost in oksidativni stres); ker so merila, ki jih Mednarodna agencija za raziskave raka uporablja za skupino 2A, primerljiva z merili za skupino 1B iz Uredbe (ES) št. 1272/2008;
- I. ker je Evropska agencija za varnost hrane novembra 2015 dokončala strokovno poročilo o glifosatu in sklenila, da je „malo verjetno, da bi glifosat predstavljal nevarnost rakotvornosti za ljudi in da rezultati ne podpirajo klasifikacije glede njegove zmožnosti za rakotvornost v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008“; ker je marca 2017 odbor za oceno tveganja (RAC) Evropske agencije za kemikalije soglasno sklenil, da na podlagi razpoložljivih podatkov ni dokazov, ki bi povezovali glifosat z rakom pri ljudeh, ter da glifosata ne bi smeli razvrstiti kot snovi, ki povzroča gensko škodo (mutagen) ali povzroča motnje pri reprodukciji;
- J. ker sta na skupni seji o ostankih pesticidov, ki sta jo maja 2016 organizirali Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) in Svetovna zdravstvena organizacija (WHO), skupina strokovnjakov na področju ostankov pesticidov v hrani in okolju ter osrednja skupina za oceno ostankov pesticidov Svetovne zdravstvene organizacije zaključili, da „je malo verjetno, da je glifosat genotoksičen ob pričakovani izpostavljenosti“ in „je malo verjetno, da bi predstavljal rakotvorno tveganje za ljudi zaradi izpostavljenosti prek prehrane“;
- K. ker je v okviru sodnega postopka v ZDA, ki so ga začeli tožniki s trditvijo, da so zaradi izpostavljenosti glifosatu zboleli za nehodgkinovim limfomom, sodišče razkrilo interne dokumente podjetja Monsanto, ki je lastnik in proizvajalec izdelka Roundup z aktivno snovjo glifosat; ker so se zaradi razkrite korespondence pojavili dvomi glede verodostojnosti nekaterih študij, in sicer tako Monsanto v kot domnevno neodvisnih, ki so bile med dokazi Evropske agencije za varnost hrane in Evropske agencije za kemikalije za oceno varnosti glifosata; ker sta glede na to preglednost in javna dostopnost znanstvenih študij, pa tudi surovih podatkov, na katerih te študije temeljijo, izjemno pomembni;
- L. ker je Evropska agencija za kemikalije zaključila, da je glifosat rakotvoren in tudi da resno poškoduje oči in je strupen za vodne organizme, njegovi učinki pa so dolgotrajni;
- M. ker je pred 18-mesečnim tehničnim podaljšanjem, ki je bilo odobreno za glifosat 29. junija 2016, Parlament 13. aprila 2016 sprejel resolucijo, v kateri je Komisijo pozval, da

- obnovi odobritev glifosata za sedem let, hkrati pa poudaril, naj Komisija ne odobri nepoklicne uporabe glifosata, uporabe v javnih parkih, na javnih igriščih ali javnih vrtovih oziroma v njihovi bližini ali v kmetijstvu, kjer sistemi integriranega varstva pred škodljivci zadostujejo za potrebni nadzor nad plevelom; ker je v isti resoluciji Komisijo pozval tudi, naj razvije usposabljanja in uporabniške odobritve za strokovnjake, da zagotovi boljše obveščanje glede uporabe glifosata, ter naj določi stroge omejitve za uporabo proizvodov, ki vsebujejo aktivno snov glifosat, pred spravi, da bi se preprečila nepravilna uporaba te snovi in omejila z njo povezana morebitna tveganja;
- N. ker je Parlament v resoluciji z dne 13. aprila 2016 Komisijo in Evropsko agencijo za varnost hrane prav tako pozval, naj glede na prevladujoči javni interes za razkritje nemudoma razkrijeta vse znanstvene dokaze, ki so osnova za pozitivno razvrstitev glifosata in predlagano ponovno odobritev; ker tega doslej še nista naredili;
- O. ker evropska državljanska pobuda, omenjena v uvodni izjavi 13 osnutka izvedbenega ukrepa, ki je zbrala več kot milijon podpisov evropskih državljanov v manj kot enem letu, v enem od svojih treh ciljev izrecno navaja glifosat, poleg tega pa tudi v svojem naslovu poziva, da „prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“; ker je Komisija ta predlog prejela 6. oktobra 2017 in mora nanj odgovoriti do 8. januarja 2018;
- P. ker mora v skladu s členom 13 Uredbe (ES) št. 1107/2009 odločitev za odobritev aktivne snovi temeljiti na poročilu o pregledu Evropske agencije za varnost hrane, drugih dejavnikih, legitimnih v zvezi z obravnavano zadevo, in previdnostnem načelu;
- Q. ker osnutek izvedbene uredbe Komisije, ki temelji na znanstveni oceni nemškega zveznega inštituta za oceno tveganja (BfR), Evropske agencije za varnost hrane in Evropske agencije za kemikalije, predlaga odobritev glifosata do 15. decembra 2027 oziroma za 10 let; ker bi začel veljati 16. decembra 2017;
- R. ker posebne določbe iz Priloge I osnutka izvedbene uredbe, s katero se obnovi odobritev aktivne snovi glifosat, niso zavezujoče na ravni Unije, ampak se odgovornost prenese na države članice;
- S. ker je Parlament v svoji resoluciji z dne 15. februarja 2017 o pesticidih biološkega izvora z nizkim tveganjem¹ poudaril, da je treba predelati Uredbo (ES) št. 1107/2009, da bi spodbudili razvoj in odobritev pesticidov biološkega izvora z nizkim tveganjem ter dajanje teh na trg Evropske unije, in pozval Komisijo, naj do konca leta 2018 predloži posebni zakonodajni predlog o spremembi Uredbe (ES) št. 1107/2009 izven okvira splošnega spregleda v zvezi s pobudo REFIT, da bi vzpostavili hitri postopek ocenjevanja, odobritve in registracije pesticidov biološkega izvora z nizkim tveganjem;
- T. ker je bilo napovedano, da bo sporočilo Komisije o prihodnosti skupne kmetijske politike (SKP) objavljeno do konca leta 2017, predlogi proračuna pa maja 2018;
1. meni, da osnutek izvedbene uredbe Komisije ne zagotavlja visoke ravni zaščite zdravja ljudi in živali ter okolja, ne upošteva previdnostnega načela in presega izvedbena pooblastila iz Uredbe (ES) št. 1107/2009;

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0042.

2. poziva Komisijo, naj prekliče osnutek izvedbene uredbe in predloži nov osnutek izvedbene uredbe v skladu z zahtevami iz Direktive (ES) št. 1107/2009, ki ne vključuje samo mnenja Evropske agencije za varnost hrane, ampak tudi druge legitimne dejavnike in previdnostno načelo;
3. poziva Komisijo in države članice, da po 15. decembru 2017 ne odobrijo nepoklicne uporabe glifosata in ne odobrijo uporabe glifosata v javnih parkih, na javnih igriščih ali javnih vrtovih oziroma v njihovi bližini;
4. Komisijo in države članice še zlasti poziva, naj po 15. decembru 2017 ne odobrijo kmetijske uporabe glifosata, kjer sistemi integriranega varstva pred škodljivci zadostujejo za potrebni nadzor nad plevelom;
5. poziva Komisijo in države članice, naj ne odobrijo uporabe glifosata za desikacijo pred pravilom z učinkom od 16. decembra 2017;
6. poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe za ukinitvev uporabe aktivne snovi glifosat v Evropski uniji do 15. decembra 2022 in zagotovi, da po tem datumu uporaba glifosata ni dovoljena, v to pa je vključeno morebitno obdobje podaljšanja ali obdobje iz člena 32 Uredbe (ES) št. 1107/2009;
7. pozdravlja predlagano izključitev polietoksiliranege lojevega amina iz uporabe v fitofarmaceutskih sredstvih, ki vsebujejo glifosat; poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo pripravo seznama dodatkov, ki niso odobreni za vključitev v fitofarmaceutska sredstva;
8. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da znanstvena ocena pesticidov za regulativno odobritev EU temelji samo na objavljenih strokovno pregledanih in neodvisnih študijah, ki jih naročijo pristojni javni organi; meni, da se za ta namen morda lahko uporabi postopek REFIT Uredbe (ES) št. 1107/2009; poleg tega meni, da bi bilo treba Evropski agenciji za varnost hrane in Evropski agenciji za kemikalije dodeliti zadostna sredstva za povečanje njunih zmogljivosti, da se omogoči naročanje neodvisnih znanstvenih študij in zagotovijo najvišji znanstveni standardi ter se zaščitita zdravje in varnost državljanov EU;
9. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo zadostno testiranje in spremljanje ostankov glifosata v krmi, hrani in pijači, proizvedeni v Evropski uniji ali uvoženi v Evropsko unijo, da bi obravnavali trenutno pomanjkanje podatkov, na katerega je opozorila Evropska agencija za varnost hrane;
10. poziva Komisijo in države članice, naj financirajo raziskave in inovacije na področju trajnostnih in stroškovno učinkovitih rešitev za proizvode za zatiranje škodljivcev in tako zagotovijo visoko raven varovanja zdravja ljudi in živali ter okolja;
11. poziva Komisijo in države članice, naj predlagajo ustrezne prehodne ukrepe za kmetijski sektor in objavijo smernice, kjer bodo navedene vse možne varnejše alternative z nizkim tveganjem, ki bodo kmetijskemu sektorju v pomoč v obdobju ukinjanja uporabe aktivne snovi glifosat, in vsa sredstva, ki so kmetijskemu sektorju že na voljo v okviru trenutne SKP;
12. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.